

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

«КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ І МЕХАТРОНІКА»

(30 травня 2019 р.)

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
ЗА МАТЕРІАЛАМИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

Харків,

2019

УДК 004:629:656:658

Комп'ютерні технології і мехатроніка. Збірник наукових праць за матеріалами міжнародної науково-практичної конференції. – Харків, ХНАДУ, 2019. – 282 с.

Збірник містить результати теоретичних та практичних наукових досліджень та розробок, які були виконані науково-педагогічними працівниками вищої школи, науковими співробітниками, докторантами, аспірантами, магістрантами, студентами та фахівцями різних організацій і підприємств.

Для викладачів, наукових працівників, докторантів, аспірантів, магістрантів, студентів, фахівців.

Матеріали доповідей конференції відтворено з авторських оригіналів

Конференцію проведено згідно з планом проведення міжнародних, всеукраїнських науково-практичних і науково-методичних конференцій і семінарів Харківського національного автомобільно-дорожнього університету у 2019 р. (посвідчення УкрІНТЕІ № 666 від 20 грудня 2018 р.)

© ХНАДУ, 2019

Выводы. Несмотря, на существующие проблемы построения эффективной видеоаналитики, эта технология, став в свое время неким прорывом в области развития интеллектуальных систем, активно развивается и совершенствуется. Современные системы аналитики «обучают» не просто детектировать объекты с заданными критериями, но и строить наиболее вероятную траекторию их перемещения. Перспективы развития встроенной аналитики включают использование более мощных процессоров в камерах видеонаблюдения, благодаря чему станут возможными аналитические решения без серверов – на базе камер видеонаблюдения.

Литература: 1. Видеоаналитика и машинное зрение [Электронный ресурс] – Режим доступа: <https://www.osp.ru>. 2. Лычков И.И. Отслеживание движущихся объектов для мониторинга транспортного потока / Лычков И.И., Алфимцев А.Н., Девятков В.В. // Вестник МГТУ им.Баумана. Серия: Приборостроение, 2016.

УДК 004

ОГЛЯД БІБЛІОТЕК КОМП'ЮТЕРНОГО ЗОРУ

Пронин С.В., к.т.н., доц., кафедра комп'ютерних технологій і мехатроніки, ХНАДУ,

Жученко О.О., студент групи МКН-15-41

Постановка проблеми. На сьогодні у світі розроблено достатньо кількість бібліотек для роботи з відео які містять базові методи та алгоритми для відеоаналізу. Це дозволяє скоротити час та трудозатрати програміста на написання коду програми.

Мета дослідження – Аналіз бібліотек для роботи з відео для застосування при розробці програмного забезпечення для відеомоніторингу дорожнього руху.

Основний матеріал. На сьогодні у світі розроблено та застосовується ряд бібліотек для роботи з відео серед яких можна виділити наступні [1]:

libjpeg — бібліотека програм, створена IndependentJPEGGroup. Містить функції для роботи із зображеннями формату JPEG. Написана переважно на мові програмування Сі з використанням асемблера x86 (синтаксис MASM).

Бібліотека `libjpeg-turbo`, логотип якої помилково відтворений на картці програми, має досить віддалене відношення до `libjpeg` від IJG. Функціонально вона являє собою сильно урізану версію `libjpeg` і не реалізує багатьох можливостей, що з'явилися в `libjpeg` останніх версій.

`FFmpeg` — набір вільних бібліотек з відкритим вихідним кодом, які дозволяють записувати, конвертувати і передавати цифрові аудіо - і відео в різних форматах. Він включає `libavcodec` — бібліотеку кодування і декодування аудіо та відео і `libavformat` — бібліотеку мультиплексування і демультіплексування в медиаконтейнер.

`OpenCV` (англ. Open Source Computer Vision Library, бібліотека комп'ютерного зору з відкритим вихідним кодом) — бібліотека алгоритмів комп'ютерного зору, обробки зображень і чисельних алгоритмів загального призначення з відкритим кодом. Реалізована на C/C++, також розробляється для Python, Java, Ruby, Matlab, Lua та інших мов. Може вільно використовуватися в академічних та комерційних цілях — поширюється на умовах ліцензії BSD [1].

`OpenCV` - це найпопулярніша бібліотека комп'ютерного зору. Вона написана на C / C ++, її вихідний код відкритий. бібліотека включає більше 1000 функцій і алгоритмів. Вона розробляється з 1998 року, спочатку в компанії Інтел, тепер в Itseez за активної участі спільноти. Про високу популярність бібліотеки свідчить кількість завантажень, їх більш 6000000 завантажень (без урахування svn / git трафіку).

Через ліберальної ліцензії бібліотека використовується багатьма компаніями, організаціями, університетами, наприклад, NVidia, Willow Garage, Intel, Google, Stanford University. Компанії NVidia і WillowGarage частково спонсорують її розробку.

Багатовимірною архітектурою проекту представлена на рис. 1. Бібліотека складається з 16 модулів. Реалізовано близько 1000 алгоритмів. Підтримуються основні операційні системи: MS Windows, Linux, Mac, Android, iOS. Є можливість використання сторонніх бібліотек, наприклад, для

роботи з пристроєм Kinect (OpenNI), розробки паралельних програм (TBB) і ін [1-3].

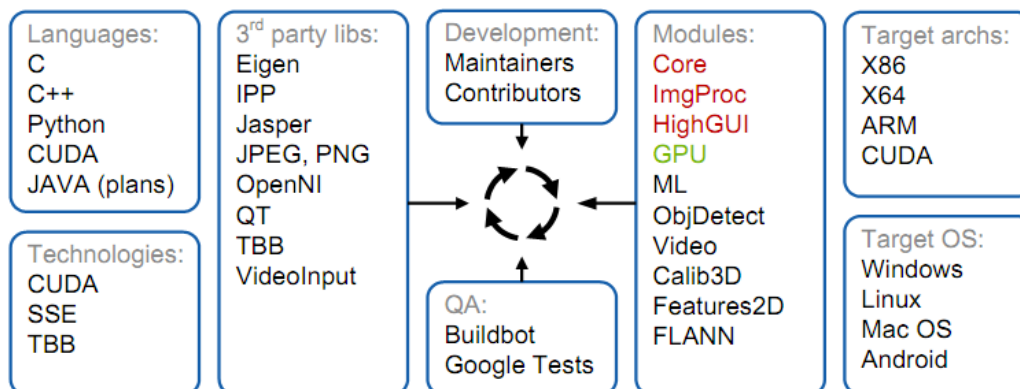

Рисунок 1 – Архітектура бібліотеки OpenCV

Основні модулі бібліотеки можна віднести к 4 групам (розділам):

- модулі `core`, `highgui`, реалізуючі базову функціональність (базові структури, математичні функції, генератори випадкових чисел, лінійна алгебра, швидке перетворення Фур'є, ввід/вивід зображень и відео, ввід/вивід в форматах XML, YAML и др.);

- модулі `imgproc`, `features2d` для обробки зображень (фільтрація, геометричні перетворення, перетворення цвітових пространств, сегментація, виявлення особих крапок и ребер, контурний аналіз та інше).

- модулі `video`, `objdetect`, `calib3d` (калібрування камери, аналіз руху і відстеження об'єктів, обчислювати координати в просторі, побудова карти глибини, детектування об'єктів, оптичний потік);

- модуль `ml`, який реалізує алгоритми машинного навчання (метод найближчих сусідів, наївний байесовский класифікатор, дерева рішень, бустінг, градієнтний бустінг дерев рішень, випадковий ліс, машина опорних векторів, нейронні мережі та ін.).

Звернемо увагу на підтримку роботи з xml-файлами. Результати проміжних обчислень можна зберігати в xml-файлах, а потім їх прочитати, наприклад, в іншій програмі, що полегшує розробку алгоритму по частинах, роботу над алгоритмом цілою командою.

На рис. 2 нижче представлена загальна схема типового додатку,

призначеного для вирішення того чи іншого завдання комп'ютерного зору (звичайно, не всі програми підпадають під цю схему) [1-3].

Все починається з захоплення зображень (модуль `highgui`). Ви читаєте зображення з файлу або читаєте відео з мережевої камери через мережевий протокол.

Далі здійснюється попередня обробка (модуль `imgproc`), така, як усунення шуму, вирівнювання яскравості, контрасту, виділення і видалення відблисків, тіней. Передобробка може бути простою, але може містити в собі цілу складну технологію.

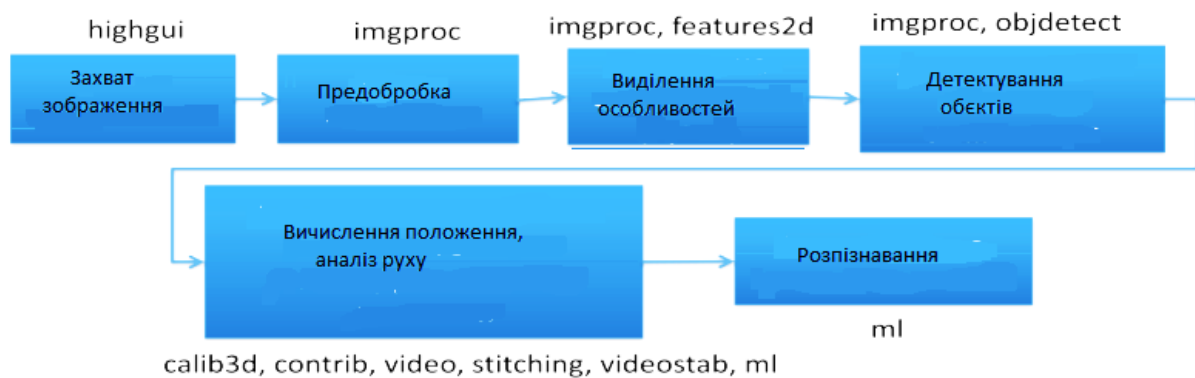

Рисунок 2 – Етапи вирішення задач комп'ютерного зору

Наступний етап - виділення особливостей (модулі `imgproc`, `features2d`).

Наприклад, в завданні стеження за об'єктом це може бути пошук спеціальних точок на об'єкті, за якими легко спостерігати; для завдання детектування (т. е. виявлення на зображенні) особи - обчислення опису кожного пікселя.

Далі відбувається детектування цікавих для нас об'єктів, виділення значущих частин, сегментація зображення (модулі `imgproc`, `objdetect`).

Після цього вирішується основне завдання, таку, як обчислення розташування об'єкта в 3d, реконструкцію 3d структури, аналіз структури, реєстрацію і т. п. (Модулі `calib3d`, `contrib`, `video`, `stitching`, `videostab`, `ml`). Наприклад в задачі склейки панорам зображень – це зіставлення частин різних кадрів, визначення потрібного перетворення. У задачі відеоспостереження це відновлення траєкторій об'єктів і т. п.

В кінці відбувається розпізнавання і прийняття конкретних рішень (модуль ml). Наприклад, в системі відеоспостереження: з'явився небажаний об'єкт в кадрі чи ні. У задачі детектування тексту - детектувати текст, що саме за текст і т. д.

Висновки. В статті проаналізовані найповсюджені бібліотеки комп'ютерного зору. Дан опис внутрішньої структури та принцип роботи бібліотеки OpenCV.

Література: 1. Сайт OpenCV: <http://opencv.org>; 2. Computer Vision: Algorithms and Applications URL: <http://szeliski.org/Book/>; 3. Learning OpenCV: Computer Vision with the OpenCV Library URL: <https://www.amazon.com/Learning-%20OpenCV-Computer-Vision-Library/dp/0596516134>

UDC 378

SOFTWARE ENGINEERING EDUCATION AT UNIVERSITY

Sholominska L. S., student, KhNAHU

Language supervisor Storchak M. O., teacher, KhNAHU

The task to create a curriculum and syllabi in software engineering in a higher education establishment is really challenging.

Problem statement. The problem is to match a student's software engineering point of view and the content of the curriculum and syllabi.

The objective of investigation is to highlight the content of curricula and syllabi in software engineering of bachelors from the point of view of students.

Current curricula in software engineering include a number of academic disciplines, namely, Design of Software, Operating Systems, Algorithms and Data Structure, Database Organisation, Database Design, Programming, Algorithmization and Programming, Cross-Platform Programming, Object-Oriented Programming, Component-Oriented Programming, Functional and Logical Programming, Programming of Java Script and Java EE Applications, etc. That is how teachers see training in software engineering. Students have their own points of view on programming learning.

ЗМІСТ

Даниленко О.Ф., Скородєлов В.В., Черних О.П., Ягнюков С.Ю. Використання програмованих логічних інтегральних схем для реалізації протоколів передачі даних через Інтернет	3
Senouci S.M., Nikonov O.Ya., Shulyakov V.M., Nikonov D.O. Technologies d'information pour vehicules intelligents	5
Примаченко Г.О., Богомаз Д.М., Колісник Д.В. Впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у логістичних системах	8
Грицук І. В, Погорлецький Д. С, Симоненко Р. В, Володарець М. В, Худяков І. В. Вимірювальний комплекс для дослідження роботи транспортного засобу з двигуном, обладнаним системою впорскування газового палива, в умовах експлуатації засобами ITS	11
Nikitina K.A. Partial differential equations model for modular conveyors controlling	15
Півнева О.А., Мнушка О.В. Проблема безпеки та аналіз типових загроз для інфраструктури Інтернету речей	18
Клец Д.М., Ніконов О.Я., Дроздик Є.В., Тимченко С.С. Розроблення інформаційної системи з технологією інтерактивної візуалізації засобами доповненої реальності	21
Ломотько Д. В. Проблеми нормативно-правового регулювання мультимодальних пасажирських перевезень за участю залізничного транспорту	24
Бєлов В. І., Дитятьєв О. В. Дуальна освіта, як форма інтеграції науки, освіти та виробництва	26
Шульдінєр Ю.В., Зеленський Д.В., Шиян С.П., Угрін В.В. Впровадження GPS–систем спостереження при транспортуванні вантажів різними видами транспорту	29
Mnushka O.V., Savchenko V.M. Architecture models and patterns for safety and security for IOT applications	30
Грицук І.В., Волков В.П., Грицук Ю.В., Волков Ю.В. Використання інформаційних баз даних на автомобільному транспорті	34
Наглюк М.І., Ковтуненко В.В. Прилад для вимірювання електропровідності рідин, що застосовуються в автомобілях	37
Tkachenko M. STM32-based HMI solution for IOT application	39
Ломотько Д.В., Лаліменко М.А. Павленко І.А. Шляхи забезпечення інтероперабельності при створенні логістичних ланцюгів за участю залізниць	42
Кулик М.М., Ширін В.В. Проблеми та перспективи розвитку велосипедної інфраструктури в містах України	45

Мармут І.А. Структура і принцип роботи електронної моделі стенду при вимірюванні діагностичних параметрів гальмівної системи автомобіля	48
Khamza I.S., Mnushka O.V. Actual problems and perspectives of autonomous vehicles	51
Дитятьєв О.В., Белов В.І. Про тестові впливи при діагностуванні підвіски автомобіля	54
Черняк Т.О., Хоронєко Д.С. Розробка засобів визначення комп'ютерних атак на основі аналізу мережевого трафіку	57
Ніконов О.Я., Іващенко М.О., Полосухіна Т.О., Железко Б.О. Розроблення інтелектуальної бортової інформаційної системи безпілотного транспортного засобу на основі фази-архітектури	60
Бутько Т.В., Ломотько Д.В., Арсененко Д. В. Управління процесом забезпечення залізничним рухомим складом при перевезенні зернових вантажів	63
Назаров О.І. Впровадження результатів передової світової практики викладання дисциплін у галузі ІТ-технологій	66
Шевченко В.О., Кудін А.І. Використання дистанційних курсів на базі moodle при викладанні дисциплін студентам денної форми навчання	69
Ломотько Д.В., Вовків А.Т. Удосконалення інформаційної взаємодії залізничних під'їзних колій шляхом впровадження логістичних технологій	73
Волков В.П., Грицук І.В., Волкова Т.В. Інформаційна система моніторингу технічного стану автомобіля в умовах ITS	77
Гулага Я.С., Мнушка О.В. Критерії оцінки якості в проектах, що використовують Agile	82
Фастовець В.І., Шуляков В.М., Мороз О.О. Використання генетичних алгоритмів для самовдосконалення елементів дизайну сайтів	85
Ткачук О.Ю. Розрахункові-логічні системи для управління КА	90
Мізяк І.О., Тімонін В.О. Система бездротової передачі даних між автомобілем та світлофором	92
Семченко Н.О., Решетніков Є.Б. Моделювання параметрів транспортних потоків у автоматизованих системах управління дорожнім рухом	95
Абрамова Л.С., Харченко Т.В., Безбородов Д.І. Підхід до визначення безпеки руху на транспортному вузлі міста	98
Ткачук О.Ю. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій на транспорті	102

Колеснікова Н.В. Використання комп'ютера для побудови графіків на заняттях з математики	105
Лебединський А.В., Янушкевич С.Д. Оцінка точності апроксимації нестационарних сигналів емпіричними модами Гільберта-Хуанга	109
Кривошапов С.І. Бортова система реєстрації витрати палива та умов експлуатації автомобіля	112
Коваль О. А., Коваль А. О., Петрукович Д. Є. Підвищення точності та достовірності вимірювання відстані автомобіля до перешкод	115
Нижников А., Маций О. Б. Применение технологии WEBGL для разработки интерактивного веб-приложения	118
Оксанич І. Г. Розвиток методу верифікації оціночних показників для їх використання у якості критерію оптимізації	122
Котенко Б.О., Мнушка О.В. Об'єктно-орієнтований підхід до дизайну навчаючих програм	125
Ніконов О.Я., Полосухіна Т.О., Семергей А.М. Технічні аспекти автоматичного керування наземними безпілотними транспортними засобами	127
Тимонин В.А., Пономарев А.Е. Алгоритм функционирования системы предупреждения столкновений на участках дорог с ограниченной видимостью.	130
Пронин С.В. Инструменты для разработки искусственных агентов в сфере транспортной логистики	133
Сільченко В.Р. Автоматизована система діагностування зернових культур за допомогою автономного літального апарата	139
Петренко Ю.А., Михайлова А.І. Комп'ютерна технологія моніторингу якості води на технічному водоймищі автотранспортного підприємства	142
Тимонин В.А. Использование технологии A-GPS для определения местоположения движущихся объектов	145
Тиричева О.А., Репін І.О. Дослідження впливу масштабування на ефективність роботи локальної мережі	149
Шапошнікова О.П. Прием та обробка інформації про місце знаходження транспорту для мобільного додатку «Мій транспорт»	153
Поперешняк С.В. Оцінка якості послідовностей псевдовипадкових чисел	157
Маций О. Б., Наумов В.С. Паросполучення в моделях транспортної логістики	160
Тимонин В.А., Калинин А.А. Обзор технологий передачи данных в системах коммуникации автомобилей	163
Пономарьов В.В., Ширін В.В. Аналіз досвіду оцінки транспортної	169

доступності інфраструктури сучасних міст

Левченко О.С., Холодова О.О., Потапенко А.І. Необхідність вибору оптимальних технічних периферійних засобів автоматизованих систем керування дорожнім рухом	172
Matsiy M. E., Alekseyev O. P., Jörg P. Interactive monitoring, as effective management of the state of transport communications	175
Борзенко О.П. ІТ-технології як важіль підвищення ефективності процесу викладання іноземної мови	178
Венгер А. С., Степанов О. В., Волобуєва Т. В., Міжнародний досвід використання інтелектуальних транспортних систем	181
Пімонов І.Г., Рукавішніков Ю.В. Створення логістичного підходу при конструюванні та експлуатації будівельно-дорожніх машин	184
Зибцев Ю.В. Перевірка тягово-швидкісних властивостей колісних машин у дорожніх умовах	186
Oleynyk Y.S. Discrete event model of the movement of a batch of subjects of labour on technological route	189
Тимонин В.А., Луговой А.Б. Обзор методов и алгоритмов определения скорости транспортных средств по данным видеоаналитики	193
Пронин С.В., Жученко О.О. Огляд бібліотек комп'ютерного зору	197
Sholominska L. S., Storchak M. O. Software engineering education at university	201
Пронин С.В., Луговой А.А., Есмагамбетов Б.-Б.С. Использование мультиагентных систем в транспортной логистике	203
Книщенко А.О. Мехатронна система керування гідроприводом мобільного підйомника	206
Аль-Дара Є.Н., Мойсеєв В.Ю. Автоматизована система моніторингу стану хворого на прикладі моніторингу пульсу	209
Костікова М. В., Скрипіна І. В. Аналіз досвіду використання платформи Futurelearn для інтеграції масових відкритих онлайн-курсів в систему навчання	212
Біньковська А.Б., Нефьодов Л.І. Інформаційна технологія синтезу територіально-просторово-розподіленої комп'ютерної мережі офісів транспортних систем	214
Yefimenko O.V., Pluhin D.A. Designing the structure of intelligent control system in construction and road machines	217
Шевченко В.О., Онишко І.В. Особливості використання Microsoft Excel для обробки великих масивів даних	220
Байдун В.В., Мнушка О.В. Засоби забезпечення безпеки даних в Інтернеті речей	223

Плугіна Т.В., Мураховський В.К. Інтенсифікація систем обробки інформації робочих параметрів будівельно-дорожніх машин	226
Плугіна Т.В., Мірошник В.А. Інтелектуальна система управління конвеєром	229
Плугіна Т.В., Колесніков В.С., Дудко Д.В. Управління приводом робочого органу машини як кіберфізичною системою	232
Плугіна Т.В., Кириченко Ю.В. Модель мехатронної системи управління виконавчими пристроями вантажно-розвантажувальної машини з GPS-інтенсифікатором	234
Горбик Ю.В. Аналіз направлений для підвищення екологічної безпеки автомобілей	237
Подолька О.А., Подолька А.Н., Новак І.В. Оптимізація транспортних перевозок в умовах ризику	241
Лабенко Д.П. ГІС як інструмент розв'язання транспортних задач	244
Скворчевський О.Є. Нове покоління гідравлічних приводів для мобільних машин на основі принципу e-LOAD SENSING (e-LS)	247
Подолька О.А., Подолька А.Н., Панов Е.В. Нормалізація критеріїв многокритеріальних задач транспортного типу на основі блочної сортировки	249
Чорний Б.С., Кононіхін О.С. Автоматизація процесу підбору персоналу	252
Ільге І.Г., Вагін Д.О. Модель вибору САУ асфальтоукладача	254
Кудін А. І., Жульєв Д.Н. Розвиток інформаційних технологій та їх вплив на майбутнє людства	257
Вітер Д.О., Кононіхін О.С. Вибір засобів комунікації співробітників розподіленого офісу	260
Чепусенко Є.О., Сахацький В.Д. Випромінювач комп'ютеризованої системи визначення координат проколюючої головки при безтраншейній прокладці трас підземних комунікацій	263
Згонник О.Є., Кононіхін О.С. Вибір апаратно-програмного забезпечення інформаційної системи контролю руху транспорту	266
Ільге І.Г., Мереха Р.Ю. Модель вибору елементної бази САУ робочими органами бульдозера	268
Шмойлов А.Ю., Кононіхін О.С. Впровадження системи супутникового моніторингу в дорожньо-будівельній організації	270
Рябушенко О.В., Краснов Ю.О. Дослідження впливу геометрії перехрестя на величину потоку насичення	272

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ ЗА МАТЕРІАЛАМИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «КОМП'ЮТЕРНІ
ТЕХНОЛОГІЇ І МЕХАТРОНІКА»**

Конференцію проведено згідно з планом проведення міжнародних, всеукраїнських науково-практичних і науково-методичних конференцій і семінарів Харківського національного автомобільно-дорожнього університету у 2019 р. (посвідчення УкрІНТЕІ № 666 від 20 грудня 2018 р.)

Відповідальний за випуск д.т.н., проф. Ніконов О.Я.

Науковий редактор д.т.н., проф. Ніконов О.Я.

Технічний редактор Мнушка О.В.